

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) คืออะไร ?

โรคพิษสุนัขบ้าหรือโรคกลัวน้ำเป็นโรคติดเชื้อในระบบประสาทจากสัตว์สู่คน มีอันตรายร้ายแรงถึงชีวิต เมื่อติดเชื้อและแสดงอาการแล้ว รักษาไม่หาย จะเสียชีวิตทุกราย ซึ่งสาเหตุของการติดเชื้อพิษสุนัขบ้าส่วนใหญ่ เกิดจากการถูกสุนัขหรือแมวกัด-ข่วน แล้วไม่ได้รับการรักษา หรือเข้ารับฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างถูกต้อง ผู้ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะเสียชีวิตเกือบทุกราย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มียาที่ใช้ในการรักษา แต่ทั้งนี้โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคที่สามารถป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีน

อาการของโรคพิษสุนัขบ้าในคนเป็นอย่างไร ?

หลังได้รับเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าผู้ป่วยจะแสดงอาการป่วยโดยเฉลี่ยประมาณ 3 สัปดาห์ ถึง 3 เดือน ในบางรายอาจใช้เวลานานหลายปีกกว่าจะมีอาการก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นกับตำแหน่งที่ถูกกัด ขนาด จำนวนและความลึกของบาดแผลรวมถึงภูมิคุ้มกันของคนที่ถูกสัตว์กัด อาการของโรคพิษสุนัขบ้าแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1.ระยะเริ่มต้น ผู้ป่วยจะมีอาการที่ไม่เฉพาะเจาะจง เช่น ไข้ เจ็บคอ ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยตามตัว หนาวสั่น คลื่นไส้ อาเจียน กระวนกระวายนอนไม่หลับ ในบางรายอาจมีอาการเจ็บ แสบ แสบคันคล้ายเข็มทิ่ม หรือคันอย่างมากบริเวณที่ถูกกัด ซึ่งเป็นลักษณะที่จำเพาะของโรคระยะนี้มีเวลาประมาณ 2-10 วัน

2.ระยะที่มีอาการทางสมอง ผู้ป่วยจะมีอาการสับสน วุ่นวาย กระสับกระส่าย อยู่ไม่นิ่ง กลืนลำบาก รวมถึงกลัวน้ำ อาการจะมากขึ้นหากมีเสียงดัง หรือถูกสัมผัสผิวหนัง จากนั้นผู้ป่วยอาจมีอาการชักและเป็นอัมพาต ระยะนี้มีอาการประมาณ 2-7 วัน

3.ระยะท้าย ผู้ป่วยอาจมีภาวะหายใจล้มเหลว หัวใจหยุดเต้น โคม่า และเสียชีวิตในเวลาอันสั้น

การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.ก่อนถูกกัด ใช้หลักการคาถา 5 ย. ป้องกันการถูกกัด ได้แก่ “อย่าแหย่ อย่าเหยียบ อย่าแยก อย่าหยิบ อย่ายุ่ง” คือ อย่าแหย่ให้สุนัขโมโห อย่าเหยียบสุนัขหรือทำให้สุนัขตกใจ อย่าแยกสุนัขที่กำลังกัดกันด้วยมือเปล่า อย่าหยิบขามอาหารขณะสุนัขกำลังกิน และอย่ายุ่งกับสุนัขนอกบ้านหรือที่ไม่ทราบประวัติ

2.กรณีถูกกัด ให้รีบล้างแผลด้วยสบู่และน้ำสะอาดหลายๆครั้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อ เช่น เบตาดีน และรีบไปพบแพทย์โดยทันที เพื่อรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอย่างเหมาะสม รวมถึงกักขังสัตว์ที่กัดสังเกตอาการอย่างน้อย 10 วัน หากสัตว์ตัวนั้นมีอาการปกติแสดงว่าอาจไม่มีเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า แต่หากสุนัขหรือแมวเสียชีวิต ให้รีบแจ้งผู้นำชุมชนที่อยู่ใกล้ที่สุด และแจ้งปศุสัตว์ในพื้นที่ เพื่อส่งหัวสัตว์ที่สงสัยตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ

3.หลังจากถูกกัด ควรรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่องครบชุดตามเวลาที่แพทย์นัด

ข้อปฏิบัติสำหรับเจ้าของสัตว์เลี้ยง ควรนำสัตว์เลี้ยงของตนเองไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อสัตว์เลี้ยงมีอายุ 2-3 เดือนขึ้นไป 2 เข็ม และฉีดวัคซีนเป็นประจำทุกปี 1 เข็ม และหากพบเห็นสัตว์ที่สงสัยว่าอาจเป็นโรคพิษสุนัขบ้า คือมีอาการทางตา เดินเซ น้ำลายเยิ้ม ลิ้นห้อย ตาขวาง ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ หรือผู้นำชุมชนทันที

ขอขอบคุณข้อมูลจาก กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์

โรคพิษสุนัขบ้า

กลุ่มเสี่ยง

อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

ถูกกัด ข่วน

แล้วไม่ไปฉีดวัคซีน

การติดต่อ

ถูกสัตว์มีเชื้อ

กัด

ข่วน

เลียบาดแผล

อาการผู้ป่วย

เบื่ออาหาร เจ็บคอ

มีไข้ อ่อนเพลีย

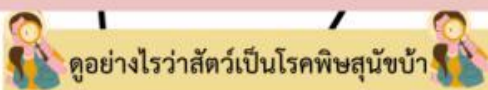
กลืนลำบาก

กลืนลำบาก น้ำลาย

คันรุนแรง

บริเวณที่เคยถูกกัด

อัมพาตตาย

ดูอย่างไรว่าสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้า

ระยะแรก

- บิสัยเปลี่ยน ไม่ร่าเริง
- หงุดหงิด เกือบตัว
- หวาดระแวง
- ม่านตาขยาย

ระยะตื่นเต้น

- กระวนกระวาย
- กัดไม่เลือก
- ทำหอน

ระยะอัมพาต

- บำลายไหล
- คางค้อยตก
- ล้มลง ตาย

เกิดจากเชื้อ เรบีสไวรัส (RABIES VIRUS) มีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น สุนัข แมว วัว ควาย ลิง หนู กระต่าย กระรอก ฯลฯ เป็นพาหะนำโรค

ผู้ติดเชื้อจนมีอาการ ตาย ๑๐๐%

คำแนะนำเมื่อถูกกัด - ข่วน-เลีย

ล้างแผลด้วยสบู่และน้ำสะอาด

หลาย ๆ ครั้ง

กักหมา - แมว

เพื่อสังเกตอาการ ๑๐ วัน

ใส่ยา เบตาดีน

หาหมอหากฉีดวัคซีนต้อง

มาตามนัดทุกครั้ง

*****คำแนะนำสำหรับผู้เลี้ยง*****

ฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าทุกปี

ออกนอกบ้านต้องใส่สายจูง

ฝึกให้ เชื่อฟังคำสั่ง

ทำหมัน คุณก่าเน็ด

อย่าแหยม

อย่าเหยียบ

อย่าแหยก

อย่าหยิบ

อย่ายุ่ง

คาถา
๕ย
กันสุนัขกัด

ทำให้สุนัขโกรธ

หาง หัว ตัว ขา

ให้สุนัขตกใจ

สุนัขที่กัดกันด้วยมือ

เปล่า

อาหารที่สุนัขกำลังกิน

กับสุนัขที่ไม่รู้จัก

หรือไม่มีเจ้าของ

กลุ่มงานป้องกันโรค กองสาธารณสุขท้องถิ่น

โรคพิษสุนัขบ้า

อันตราย! แต่ป้องกันได้

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) หรือโรคกลัวน้ำ เป็นโรคติดเชื้อในระบบประสาท จากสัตว์สู่คน เชื้อโรคพิษสุนัขบ้าไม่ได้พบแค่สุนัขเท่านั้น แต่พบได้ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิด เช่น สุนัข แมว วัว ลิง หนู กระต่าย เป็นต้น

ผู้ที่เป็โรคพิษสุนัขบ้าจะเสียชีวิตเกือบทุกราย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มี ยารักษา แต่ป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีน

อาการหลังจากติดเชื้อพิษสุนัขบ้า

ระยะที่ ๑

มีไข้ เบื่ออาหาร

ระยะที่ ๒

มีอาการที่ทางประสาท
คลุ้มคลั่ง

ระยะที่ ๓

ภาวะหายใจล้มเหลว
หัวใจหยุดเต้น โคม่า
และเสียชีวิต

๓ ขั้นตอนการป้องกันการติดเชื้อ

พาสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีน
ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

หลีกเลี่ยงไม่ให้
ถูกสัตว์กัด ทำร้าย

หลังโดนกัด
รีบไปพบแพทย์ทันที
เพื่อฉีดวัคซีนป้องกัน

กองสาธารณสุขท้องถิ่น

กองสาธารณสุขท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ลดเสี่ยงโรคพิษสุนัขบ้า

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

ด้วย "คาถา 5 ย."

28/02/66

DDC
กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา
Office of Disease Prevention and Control Region 12, Songkhla
odpc12.ddc.moph.go.th

สายด่วน
กรมควบคุมโรค
1422